

KUSTBON

==== Tidning för svenskarne i Östersjöprovinserna ====

Årg. I.

24. December 1918

№ 4.

Utgivare: **Hans Pöhl**. Ansvarig redaktör: **M. Westerblom**.
 □ □ □ Redaktionens adress: Reval, Riddaregatan 3 (Ritterstrasse 3) □ □ □

Jul.

Fastän den glada julhögtiden anses härleda från de hedniska festligheterna långt före Jesu födelse, har dock de kristnas jul sin verkliga begynnelse i och med det kristna tidewarwets gryning — Jesu födelse.

Det var påven Julianus som fastställde dagen, den 25 december, den dag på vilken vinterjulfståndets stora hedniska fest börjades och som då firades i alla delar av världen från den 25 dec. till 6 jan. Det är lätt att förstå, att det var ett svart företag att förändra den hedniska festen till en kristlig julhögtid. När man läser vad historien har att berätta om de sinnligheter och utswävningar, som utmärkte den hedniska festen, så fattar man lätt, vilka hinder lågo i vägen för införandet av renare seder och bruk.

Fastän juldagen fått ganska litet fotfäste ända så långt fram i tiden som 1800, är den dock nu i det 20 århundradet världens förnämsta högtid, och den är på samma gång en äminnessfest af kristendomens triumf över barbarismen. Den kan nu ej borttagas ware sig ur kalendern eller människornas hjärtan. Suleus höga ståndpunkt framför andra festdagar är en följd av att dess grund wilar, ej på widskepelsens lösa sand, utan på den förbliwande trons fasta underlag.

Det är uppmuntrande att tänka på, att det

är åstundan efter andliga gåwor, som giwit julen dess stora betydelse. Det är den kristnes ideal att lyckliggöras i Kristi egen ande.

I de flesta civilicerade länder är vår tids jul familjefest, då familjens medlemmar gärna komma tillsammans. Detta drag är utmärkande för julen, warhelst den firas i den civiliserade världen. Det är ett gemensamt ändamål med julen, en följd af den sociala ande, som kristendomen medför — att tänka på andras wäl. Och slutligen har julen giwit framtiden hopp om „frid på jorden och till människorna ett gott behag“.

Mörkret skall strax förbytas i ljus och kampen för det goda ändas med seger.

Må denna jul öwen föra dig, du irrande barn i tidens mörker, mot ljuset. — Mot ljuset!

Plikt och rätt.

I sagan till folket*) „Swithjod till Österland“ läser man Ingwar den Wittfarnos följande swar till Armund Karason som manar honom att bryta bygd:

„Manligare synes mig att swänga swärd och sthira skäpp i storm. — Högt flyger min längtan och kräwer det största“.

*) Swithjod betyder „swea folk“, isländarnas benämning på Swea rike.

Även vårt lilla folks längtan flyger högt och kräver det största frihet och nationella rättigheter. Men vi vågar hoppas att tiden är inne då man inte blott med swärd i hand kan kämpa för det högsta och största, utan man kan även åberopa sig på lag och rätt samt förpliktelse. Vårt livsffäpp gungar på stormande hav och därför behöver det nu styras, och ledas, med säkra och kraftiga armar. Vårt lilla folk känner väl till vad plikt vill säga, och har varit ett folk som icke lärt konsten att dagtinga i sin pliktuppfyllelse, men å andra sidan fordrar också sina rättigheter. Ingen rättighet utan plikt — ingen plikt utan rättighet. Rättigheten utan plikter kallar vårt svenska folk för wäld och plikter utan rättigheter för twång förtryck. Och att vi hatar allt som heter förtryck behöver knappast sägas, om det sen komme från övre eller nedre klassen. Vi hawa aldrig efterträngt en frihet som ej känner till förpliktelse och äro fördenksfull glada att för alltid hawa sluppit det ryfka förtrycket och den fista bolsjewismens wäldsregim. Inte eller behöver vi fälla bittra tårar öwer tyffarnos hadanfärd, emedan vi nu alla äro öwertygade om „guldb och gröna sfogar“ som en hel del förr drömde om, samt känna mer än väl till deras rättffipningslagar som skulle skydda alla för orättwisans övermarkt och wäld. Bör medgivas att de i wiss mån återstälde ordning i landet när de intågade, man å andra sidan twiwar man inte eller, att, dem och deras agitation förutan, skulle wäldsregimens övermarkt inte eller nått den höjdpunkt som nu war fallet. Och wilken ordning dessa rättffipningsmän här satte i landet torde inte eller wara för så många obefant mer. Folkets, så wäl i staden som böndernas, rätt stängdes i awgrundens mörka och fuktiga källare och warje försök att därifrån få skåda dagens ljus hotades med den breda, blanka baionetten och rättwisansunderstöddare inspanades som förbrytare wilket wanligt fall slutades med landsförwising. Fol-

fets walda män fopades från sin egna komunalfforvaltningar, så wäl som från andra platser. Makten öwertom i händerna aw någon godffägare utan hänseeda om han war, adlig eller halwylle sådan. På dennes begäran och godfftycke utnämndes och fattes upp andra komunalsthyrelser och själw gick han omkring och skälde ned folk på öppen landswäg t. o. m. och det på ett språk som han knappast själw förstår. Det war nu folkets ledare som livstiden lewd bland befolkningen, men dock inte lärt sig så mycket att han kunnat skälla dem på deras eget modersmål, eller åtminstone själw så reda på vad folket swarade honom. Själwklart är att sådana ledare skydda folkets intresse blott så mycket som de själwa hawa nytta äw och ringakta folket i högsta grad, men dock inte så mycket att de inte skulle wilja ha sin egen fördel aw detta ringaktade folkets arbete.

Men nog nu med att bedöma andra och låt oss se att vi därwid inte glömmar våra plikter, utan wisar att vi i werklighet och inte blott i ord äro bättre samt att vi äro mogna till att föra egen talan. Tiden är inne då sådana förespråkare äro twungna dra sig tillbaka och folket får uppställa egna män som föra dess talan. Det beror nu på oss själwa om vi förstår skipa lag och rätt. Framför allt skall war och en wisa att vi nu förstår hålla ordning i friheten, och frihet i ordningen. Har vi inte lärt oss den konsten under denna bittra lärotid är och blir ingen frihet oss god nog, emedan vi själwa förgiwtar den.

En wiktig roll i dagens frågor spelar ordnandet aw livsmedelsbristen. Låt nu se om våra landsmän lärt sig konsten att hjälpa warandra i nödens stund. Den frågan lägges hemmansägaren på hjärtat. Glöm inte din sänre lottade broder, som inte har egen åker, och fodra inte aw honom blodspris för ett pud mjöl eller ett skälpund kött. Glöm inte att han är din egen svenska broder och kom ihåg att du det här året, även som förr, betalt

lika litet för sol och regn som givit dig förden. Därför, glöm inte det lilla överflödiga du har för att ernå det högsta priset utan giv det för lagompris åt din egen landsman, dennes sorgsna blick du dageligen ser för att han inte wet war han skull på en bit bröd. Som en hemmansägare wet, att hun inte kan betala 20—30 Rbl. för en arbetare till dagslön, likawäl måste han weta att han inte han fodra från sin mindre lottade broder 40—60 Rbl. pr pud rågmjöl. Själwklart är det, att våra länsmän inte har så stort förråd aw säd, men om alla skulle sätta handen på bröstet och fråga sig själwa: kan jag werkeligen inte undwara ett eller par pud för att rädda min granne från hungernöd skulle det dock kunna samlas åtskilliga pud som kunde fördelas. Hoppas därför att våra swenska bönder äwen i den wägen känna sin plikt. Och att det är dennes plikt som har att giwa, därpå borde wäl ingen twiwla. Och om war och en håller sig troget wid sina plikter utan att behöwa glömma sina rättigheter, behöwer wi ej eller nu efter alla dessa ommälwningar se mörka och förtwirlade ut, utan wi wägar hoppas, att de få stjärnor, som nu lysa genom dimman på wår framtids himmel, komma att förmeras och wi i en snar framtid kunna fritt arbeta för wårt lilla swenska samhälle. Ja måtte plikt och rätt wisa oss konsten och wägen, att wi med jättekrafter kunde bistå warandra att lyckligt styra wårt livsfläpp från det stormande hwat till den rätta och lugna hamnen.

W. Blom.

Ett „Giv akt!“ för våra swenska landsmän.

Efter alla tecken att döma, här wårt land snart nog att motse ett nytt flöde och denna gång i wårt grannfolks esternas tecken. Från sin underordnade ställning kommer estniskan att rycka upp till ländets officiella språk. I alla domstolar och ämbetswerk kommer det

att intaga hedersplatsen, äwen så i alla skolor och lärowerk. Så gärna wi än unna esterna denna ära och glädjas med dem öwer deras tillkämpade framgång, så får wi swenskar dock ej wara okunninga om, att estniskans seger innebär den största fara för wårt swenska språk. Så länge estniskan kwarstår i sin underordnade ställning, äro såwäl esterna själwa liksom wi swenskar twungna lära oss det härskande språket, rysskan eller tysskan, och fingo och få wi båda två känna ofördelaktigheten aw våra språks stywmoderliga behandling. Och både efter och swenskar nödgas skaffa sig lärdomens — jag håll nästom på att säga förbjudna — frukter — från de bättre lottades bord.

Huru helt annors komma förhållandena ej att gestalta sig efter estniskans upphöjelse! Obehindrade kunna de duka fram sina olika kulturförråd och göra dem tillgängliga äwen för mannen i de djupa leden. Men wi swenskar? Wad kan wi bjuda warandra? Eller kanske hoppas på smulor från grannarnas bord — bliwa snyltgäster? Utan alla twiwel komma många aw de våra att göra det och — plikta med lived för de smakat på det lockande „kunskapets träd“ döden dö som swenskar. Det är ju regel småfolkens sorgliga men oundwirliga öde.

Dock, istället för dådläs klagan må wi se till, om ni ej i någon mån kunde ändra detta förhållande. Jag hoppas, wi hawa förutsättningar att med framgång taga upp kampen för wår tillwaro. (Märk: kampen, ty utan möda och ansträngningen går det ej, lägger wi händerna i kors, då går wi förlorade, under de nya förhållandena går det ej att sowa sig fram). Ja, det gäller att spotta i nävarna till riktiga karlatag. Och lära aw våra estniska grannar. Trots alla swårigheter hawa de särskilt detta år öppnat en massa med privatiskolar, särskilt lantbruksskolor. Det är hög tid att äwen wi börja förwerkliga våra länge närda folkhögskola

— och lantmanna — skolorplaner. Vi äro tröngna bjuda något åt vår swenska ungdom, om vi ej will bliwa alldeles efter våra estniska grannar eller slippa se dem gå öfver till esterna. Nu genast bör dessa frågor upptagas till allwarligaste förhandlingar på de skilda orterna. Warje swenkt tänkande man eller kvinna skall bidra ej allenast med ord utan med gärningar, sedan denne winter skall grundkapitalet vara samlat och tanken färdig i alla dess detaljer och nästa höst, ej senare, skall det gå löst. Swenskarne tillsammans i de olika byarne! Kustbon föreningslänken för frågan dryftande i vidare kretsar! Vi swenskar härute ha varit tröga och litgiltiga i bildningsfrågor, nu må vi wisa, att vi ändå har hjärta och finne ämen för den saken att vi behjartar vårt uppväxande släktes framtid. Och fjolårets början med Swenska Folkförbundet wisade, att intresse ej saknades för vår gemensamma sak. Således: redan i winter skall förarbetena vara undangjorda, förutfattningarna för Swenska Folkhögskolan i Estlande existens skapade. „Redan i nästa Kustbo flera sakliga“ inlägg i frågan! Må vi wisa, att vi will fram och att vi också kan omsätta wilsjan i fruktbarande arbete. Joel N. n.

Frihet, jämlikhet, broderskap.

Räferi av D. S.

(Forts.)

Revolutionens saga war all. Dess winningar tyckas efter det framställda icke bliwit för Frankrike det som revolutionens män hade hoppats. Och dock så vi icke tillsluta ögonen för de följder som denna revolution hade för hela mänsklighetens utveckling. De woro sannerligen icke få och små. Revolutionens wågor swallade öfver Frankrikes gränser och öfverallt dit de kommit hawa de bidragit till människans frigörande från otaliga bojor, som despotiska monarker och öfverklassens ofta nog så hårda wälde hade smitt åt de andra folkklasserna.

Orsaken till misslyckandet aw försöken att förverkliga de tre lystringsorden: „frihet, jämlikhet, broderskap“, war icke enbart den franska revolutionära regeringen, utan måste wi söka den i människornas karaktärsegenskaper, som äro hinder för en full utveckling aw dessa ords innebörd. Men om de också i framtiden bara skulle hägra för människosläktet som ett fjärran mål wilket icke kan fullt uppnås, så wore det dock att ställa sig på en falskt ståndpunkt om man wille uppgiwa försöken att uppnå det eftertraktade målet eller åtminstone närma sig detta så widt som möjligt. Det torde därföre löna sig att närmare skärskåda de tre lystringsorden.

Wad är frihet? Innehåller icke detta ord det härligaste människan kan önska sig? Kan det finnas en bättre gåwa än den att få röra sig fritt, att tänka, tala och skriva fritt, att vara en fri medborgare i ett fritt själfständigt land och att få fritt begagna de gåwor och den egendom som en givmild natur givit människan eller som hon förwärwat genom ihärdigt arbete? Nej, wisst inte! Men warför kunna wi då icke uppnå en sådan fullkomlig personlig frihet? Därför att wi måste taga hänsyn till våra medmänniskors berättigade sträwan efter samma mål. Därigenom uppstå wissa strankor som wi själwa måste upprätta för att icke inträffa på vår nästas frihet. Friheten måste vara en kraft som sträwar till gott och ej till ont. Man måste weta wartill man har frihet och wartill icke. Annars kan det hända att man i frihetens namn utöwar ett wisst tyranni, förtryck eller godtycke mot andra, som man tywärr ofta får bewittna. Friheten får icke heller göras till en klassangelägenhet eller partisaak som det sker så ofta. Den rätta friheten finnes blott till i samband med en widtgående humanitetsänsla. Det egna jaget måste träda tillbaka i hänsyn till medmänniskornas fram på att också få vara fria. Endast en sådan frihet är något wärd. När skall mänskligheten uppnå detta frihetsideal? Det finnes

wäl ingen som kan ge swar på denna fråga, men säkert är att de ytterst stående socialisterna, de ryfka bolschewikerna, icke kunna lyckas liggöra människosläktet med den sanna friheten.

Wad bör man förstå under jämlikhet? Icke kan wäl jämlikhet betyda att alla människor skola vara formade efter samma schablon? Nej, det kan inte vara meningen. En av naturen mera begåwad eller en högre organiserad kan icke vara jämlik med en på en låg utvecklingsgrad stående. Rifasä måste den med större förmågor utrustade människor ha tillfälle att framträda som en själfständig individ med ojämförliga fördrag. Genom dessa skiljer han sig från de andra. Han bör inom det stora samarbetet få den plats där han kan utträta det bästa han förmår. Inför lagen skola alla vara jämlika, men lagen bör dock taga hänsyn till individernas olikhet. Samma goda rätt bör gälla för alla utan hinder av börd, stånd, kön, tros — eller partiståndpunkt göra sig gällande efter sin personliga duglighet. Såwida böra alla vara jämlika, men detta betyder ännu icke att de skilda individernas prestationer skola underkastas en fullständig utjämning. Människornas olika karaktär, begåwning, lynne o. s. w. skola alltid vara ett hinder för alla försök att uppnå en fullständig jämlikhet.

Huru är det då med broderskapet? Kan broderskapets höga ide förverkligas på denna jord? Swaret kan icke bli annat än nekande, fastän det kan tyckas att det icke borde vara omöjligt eller åtminstone lättare att uppnå än absolut frihet eller jämlikhet. Bröder kunna vara olifartade i fysiskt och psykiskt afseende och dock bejälade av en warm broderskänsla till warandra. Broderskapet är allt annat än likformighet och ett sammangående i yttre intressesfärer. Detta wore blott kamratfkap, någonting som på sednare tider mycket ordats om och som icke är annat än en wiss jämlikhet formad efter partischablon eller klass-synpunkter.

Broderskapet däremot är en inre gemenskap som ger sig tillkänna genom ett osjälwifft erkännande av det mänskliga och egenartade i med människorna. Att vara olika till wäsendet bör därför anses såsom en winning och rikedom. Broderskapet har därför förutsättningen att kunna wäxa ut till att omfatta hela världen, men människosläktet befinner sig ännu långt ifrån målet. För att kunna uppnå ett sannt broderskap måste humanitetsprinciperna taga öwerhand hos människorna. Kärlet till nästan och rättwisa mot alla människor som icke wilja uppgiwa sin själfständiga ståndpunkt i livets dyrbaraste frågor äro de medel som allenast kunna föra till frihet, jämlikhet och broderskap.

Politisk öwerblick.

Den stora världsbranden håller på att slocka, men ännu glöder det unde askan och här och där blossa helt owäntat krigsflammorna upp på nytt. Wisst har fred ännu icke slutits mellan de krigsförande makterna, men den 4^{1/2} års långa krigstiden måste bland alla deltagarna och också dem, som inte direkt varit lidande, hawa alstrat en djup längstan efter fred.

De allierade hawa blivit segrare genom att hungern och andra umbäranden hawa twingat centralmakterna på knä. I militäristiskt hänseende gå de sednare med ära ur kampen, i synnerhet Tyskland. Fronten har blivit obruten, men folket som hade att stödjade de kämpandes led, gam wifa, tillföljd av swära lidanden och en oförshyt socialistisk-bolschewistisk agitation mot regeringsätgårderna.

Nedan i början av oktober månad dukade Bulgarien under så att tfar Ferdinand, som wille bliwa sina bundtsförwanter trogen, såg sig twungen att afsäga sig tronen. Nu är Bulgarien en folkrepublik. Turkiet måste äwenledes gå in på ett nefligt wapenstillestånd, som nära nog gör det omöjligt för detta land, att i Europa widare spela rollen av en souwerän

stat. Under den senare hälften av oktober månad sammanstörtade den österrit-ungerska manarkin, vilken som bekant var sammansatt av et antal olika stater, bebodda av de mest olika nationaliteter, som alltid haft det svårt att lewa i god samska med warann. Ungrare, polacker, jugo-slauer, tschecker, slowaker och wad de än heta må, wilja nu bliwa själfständiga; endast de österritiska tysskarna tyckes wilja ansluta sig till Tysskland. Kejsar Karl har lämnat sina land och dragit sig tillbaka till det neutrals Schweiz. Sedan alla bundsförwanter awfallit kunde icke heller Tysskland, wars inre motståndskraft redan war brutten, fortsätta den lönlösa kampen emot de överlägsna fienderna och deras krigsmaskiner, de mycket omtalade „tanks“. Regeringen sökte wäl genom mångahanda estergifter återwinna folkets förtroende, men det war för sent. Den store strategen, general Ludendorff, awstedades och en ändring i Tyssklands statsförfattning infördes, men det kunde icke förhindra att en del av folket fordrade, att kejsaren och kronprinsen skulle awsäga sig sina rättigheter. Den 9 november abdikerade kejsar Wilhelm II. efter det han över 30 år stått i spetsen för det Tysska riket. Han har icke warit något snille, men en mångsidig begåwad härskare och en fredswän, kanhända dock för mycket hängiwen åt tanken att göra Tysskland till världens mäktigaste stat. Att wilja beteckna hans äre- och maktlystnad som orsaken till kriget, som de allierade göra det, är säkerligen dock för långt gånget. Andra makter och orsaker hawa nog warit med i spelet. Kejsaren och kronprinsen hawa för det första sökt sig en fristad i Holland.

Allt som gjordes kunde dock icke lugna det tysska folket och hindra revolutionens utbrott. Inom en kort tid twungos de flesta regenter av de många tysska småstaterna att awsäga sig sina troner och kronor, någonting som historien för icke haft att uppvisa. Tysskland måste gå

in på ett wapenstillstånd med oerhört tunga wilkor, som det dock sökt uppfylla efter bästa förmåga.

De okuperade områdena av Frankrike och Belgien äro redan utrymda av tysskarna och ententetrupper hawa besatt Rhensflodens wänstra strand, medan fransmännen intågat i Elsas-Rothrigen. I Tysskland försöka soldat- och arbetarråden få regeringsmakten i sina händer. Den större delen av befolkningen tyckes arbeta för infallandet av en nationalförsamling, som skulle hawa att besluta om den nya regeringsformen för landet, men den så kallade Spartacus gruppen, som mycket lituar de rysska bolschewikerna, motsätter sig detta arbete och försöker störta landet i samma elände som rådsregeringarnes Ryssland. Det är förwäntande att Rysslands uppenbara ruin icke har öppnat ögonen på de förblindade ledarne av denna grupp.

Ödesdigra hawa de sistförslutna två månaderna warit för centralmaktförbundet, stilt för Tysskland, som i alla hänseenden stod så högt och nu befinner sig wid awgrundens rand. Om icke en snar fred slutes och de allierade icke uppställa sådana fredswilkor för tysskarna, som en nation med sinne för ära kan antaga, så står att befara, att också andra stater, icke undantagit de allierade rikena, råka i sama förtwiwlade läge som Tysskland.

Måcket swär har stänllingen bliwit för de hittills av tysskarna okuperade landsdelarna av det förre rysska riket. Så snart tysskarna awtåga från de av dem besatta landen, följa dem de rysska sowjethärarna i fotspåren, härjande och plundrande. Desså Est- och Livland försöka de at återeröwra för den rysska republiken och har det lyckats dem, att över Psskow och Narwa intränga på dessa nu själfständiga staters område. Anfallet skedde owäntat och lömskt, så att de fåtaliga estniska och tysska trupperna som befunno sig wid gränsen måste giwa wita för ryssarnas övermakt, som under-

stöddes av den ryska flottan från sjösidan. Det har lyckats att hejda deras framfart, men läget är i det hela mycket allvarligt, om det icke fås hjälp från ententehåll, som tyckes bliwa fallet genom ett planlagt ingripande av den engelska flottan, som redan skall kryssa i våra vatten.

Genom detta oväntade frigsåge har uppgiften för den nya estländska regeringen gestaltat sig mycket svår. Det gäller nu icke allenaft att organisera statens förvaltning så, att alla invånarens intressen, också deras som tillhöra minoriteten, bland vilka också svensklarna i Estland måste räknas, bliwa tillgodosedda, utan och att i hast formera en här som kan skydda landet för utplundring genom de utnegrade ryska bolschewik trupperna.

I Finland har konungawalet förfiggått den 8 oktober. Walet föll på prins Fredrik Karl av Hessen, som dock genom de senaste politiska händelserna har varit förhindrad att övertaga det nya maktpåliggande kallet. Vid nyval av regering har denna, som hittills kallades „senat“, fått benämningen „statsråd“ och i stället för „senatorer“ kallas regeringens medlemmar „ministrar“. I landet råder lugn och ha ryssarna icke gjort något anfall på det, som ett rykte visste förmåla. Riksföreståndaren Svinhuswud skall ersättas av general Mannerheim, som givit sig möda att få Finland erkänt av ententemakterna som själfständig stat. Professor L. Ingman har utnämnts till Finlands första statsminister.

Den 10 december 1918.

O. S.

Tala med djuren!

Av veterinar R. Zellestoe i „Djurvännen“.

Tala med den“, brular jag ofta säga, när en kusk skall hålla hästens huwud, medan jag själf håller på att behandla ett brytsår eller liknande, som gör försträcktligt ont.

Det hjälper, ty hästen står lugnt och lyssnar, och så slår han icke under tiden.

Att tala med djuren är icke alls meningslös, ty även om de icke skulle förstå orden — det tror jag då förresten att de göra — så höra de på rösten, wad den har i sinnet, som talar med dem.

Den, som har insett fördelarna med att tala med sina djur, behöwer sällan använda piskan på dem; får ett wälartat, djur en förebräelse, behöws det icke mer.

Nyligen hade jag hand om en häst, som slitit mycket ont. Den såldes till sin nuvarande ägare för ett wrakpris och det gjordes icke någon hemlighet av, att det war ett beswärligt och ondsint djur. Men stark och willig war den, ty en piffklatsh war nog för att sätta fart på den.

Den nya ägaren behandlade hästen wäl och småpratade med den, och han förklarade själf att han aldrig ägt maken till häst. Den följde honom wart han gick och war bara husbonden närvarande, war den from mot andra också.

Hästar måste behandlas som barn — med aga, när det behöws, och belönas i form av beröm eller smekning, när de ha förtjänt det, och detta med detsamma.

Den som slår sina djur utan att dessa förtjäna straff får i gengäld sparkar och bett av hästen och röner olydnad och brist på tillit från de mindre djuren.

Skulle det hända, att ett djur får ett rapp utan att ha förtjänt det — sådant kan ju ske i häftigheten — så skynda att göra det gott igen med vänlighet: då äre djuren williga och snara till att glömma orättwisan, och om awbön sker genast, bär djuret aldrig agg.

Grannens bästa ko.

„Måns i Lyckan“ sticade mjölken till andelsmejeriet, men spädde ut sin mjölk med watten för att på grannarnes bekostnad erhålla en

orättmätig vinst. En natt knackade ett par grannar på hans fönster: „Kom fort ut! din bästa ko har fått en roma i halsen!“ Måns kom den gången i kläderna fortare än vanligt, undersökte sin ladugård, men där var allt i bästa ordning och grannarne borta. „Naturligtvis bara ett dumt skämt“, tänkte han och gick åter till sängs. Nästa morgon, då han ville skicka bort mjölken och alltså behövde pumpen, fick han intet watten, ty i pumpen satt — en roma. Nu förstod Måns vad grannarne menade med „din bästa ko“; att han sedan skickade god mjölk behöwer väl ej tilläggas.

Förkyllning

Åsamtar man sig lätt.

1) Genom att ha mycket pålsverk om halsen;

2) genom att använda tunnslade skor och genombrutna strumpor, medan man har bröstvärmare, maggördel och en massa kläder på övertroppen;

3) genom att hålla hög temperatur inne i sina rum och icke wåga wänja huden wid temperaturförändringar. Det är det bortskämda barnet, som ständigt är förkyllt, och de som bäst bylta om sig. Nansen och andra nordpolssfarare blewo icke förkylda uppe i isregionerna utan först sedan de kommit hem i sina warma rum!

4) genom att arbeta sig warm och trött, så att motståndskraften förswagas, samt därefter sätta sig i ett kyligt rum eller där det drar. När man är trött är det nästan dubbelt viktigt att taga på sig något extra plagg medan man wilar sig.

5) Slutligen kan nämnas själförgiftning, wanan att äta mer mat än kroppen har behow

av eller swärsmält sådan, som överanstränger kroppen och beröwar den dess naturliga motståndskraft. Den som lewer sunt och enkelt är icke på långt när så utsatt för förkyllningar och smittosamma sjukdomar.

Wårform.

Så bröt den stormen ut engång,
som skulle lösa bojars twång,
dem wintern klätt ofsi.
Men mången fura föll därwid
och mången tår i broderstrid,
i kampen att bli fri.

Islofsningstiden inne är
och böljan warje twång förtär,
medweten om sin magt.
Må wi blott minnas warje stund,
förwalta wäl det dhra pund,
i warje sköt' är lagt. —

I skogens djup, dock wärens bris,
ej hunnit smälta snö och is,
dess töckendimmor rå!
Det klarnar dock en wacker dag,
när solen och en rättwis lag,
de oupplysta nå.

Det brusar än i gren och wåg
och dystra moln på härnadståg,
förmörka himlens rand.
Förtrösta på den Högstes hägn
och hoppas på ett fruktbart regn,
i Edert fosterland.

Reval, d. 23 April 1917.

B. v. K.

Swenska Sjöföreningen i Reval
samlas warje måndag kl 5 e. m. i skolsalen,
Riddareg. 3. Nya medlemmar äro wälkomna.